

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Promlčení výkonu cizích rozhodnutí

V poslední době jsem se ve své praxi setkal s otázkou, podle jakého práva posuzujeme promlčení výkonu cizího soudního rozhodnutí, nebo přesněji práv, která byla takovým rozhodnutím přiznána. Této otázce je v české i zahraniční odborné literatuře věnováno až překvapivě málo pozornosti, přitom její praktický význam je nepochybný. V tomto příspěvku se proto zamyslím nad tím, jak by k této problematice měly přistupovat české soudy.

BŘÍZA & TRUBAČ ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ — ATTORNEYS AT LAW

Občanský zákoník („OZ“) ve svém § 640 stanoví (obdobnou úpravu obsahoval „starý“ občanský zákoník z r. 1964 v § 110 odst. 1), že právo přiznané rozhodnutím orgánu veřejné moci se promlčí za deset let ode dne, kdy mělo být podle rozhodnutí plněno. Nicméně toto je hmotněprávní ustanovení vnitrostátního práva a jeho použití na rozhodnutí cizího orgánu veřejné moci (typicky soudu) lze dovodit pouze v případě, že by české právo jako právo rozhodné pro danou otázku určovala relevantní úprava mezinárodního práva soukromého. Jedná se tedy o otázku s cizím prvkem, kterou je třeba primárně řešit na úrovni kolizních norem, případně mezinárodního práva procesního. V daném případě musíme nicméně dojít k závěru, že byt' jde o výkon cizího rozhodnutí, nejedná se zde o otázku procesní.

Je pravdou, že v případě uznání cizího rozhodnutí v České republice se tomuto rozhodnutí přiznávají stejné právní účinky, jako by šlo o rozhodnutí českého orgánu (srov. stanovisko Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 27. 8. 1987, sp. zn. Cpfj 27/86) a důsledkem je takový stav, jaký by nastal, kdyby o téže věci bylo stejně rozhodnuto českým orgánem (srov. podrobněji Bříza, P. a kol., Zákon o mezinárodním právu soukromém. Komentář. C.H. Beck 2014, s. 96 an.). Nicméně, jak bylo prezentováno v odborné literatuře (v ojedinělém vyjádření k této problematice), *„[f]ikce, že se na uznané cizí rozhodnutí hledí, jako by šlo o rozhodnutí tuzemského orgánu v téže věci, ovšem neznamená, že by se účinky cizího rozhodnutí na meritorní hmotněprávní vztah řídily českým hmotným právem. Kupříkladu promlčecí lhůta práva cizím rozhodnutím pravomocně přiznaného se bez dalšího neřídí ustanovením § 110 odst. 1 ObčZ. Promlčení je institutem hmotného práva a české občanské právo nemusí být vůbec právem rozhodným pro daný vztah. Proto i když se na uznané cizí rozhodnutí hledí, jako by šlo o rozhodnutí české, promlčení práva jím přiznaného se posoudí podle hmotného práva rozhodného pro daný vztah podle ujednání účastníků nebo - není-li takového ujednání - podle českých kolizních norem“.*[1]

„Českými“ kolizními normami bude nejen zák. č. [91/2012 Sb.](#), o mezinárodním právu soukromém („ZMPS“), ale také (a zejména) kolizní předpisy práva EU, konkrétně především Nařízení Řím I (Nařízení č. 593/2008, o právu rozhodném pro smluvní závazkové vztahy) a Nařízení Řím II (Nařízení č. 864/2007, o právu rozhodném pro mimosmluvní závazkové vztahy). Všechny tyto předpisy shodně podrobují otázku promlčení stejnému právnímu řádu, kterým se řídí právo, které je předmětem promlčení.[2] V případě cizího rozhodnutí by se tak jednalo o stejný právní řád, na jehož základě cizí veřejnoprávní orgán dané právo přiznal.

Pro tento závěr lze nalézt oporu i v existující judikatuře českých soudů. Dané otázky se totiž, byť nepřímou, dotkl ve své rozhodovací praxi i Nejvyšší soud ČR, a to v rozsudku ze dne 29. 7. 2009, sp. zn. 25 Cdo 2146/2007. Předmětem tohoto sporu byla žaloba o náhradu škody na zdraví podaná u českého soudu, kterou se žalobkyně domáhala náhrady škody způsobené při lyžařské nehodě v Rakousku; v předmětné věci byl v Rakousku vydán platební rozkaz, který nabyl právní moci, české soudy však dovodily, že tento právní titul není možné v České republice uznat. Žalobkyně tedy zahájila v České republice nové řízení o náhradu škody na zdraví, soud prvního stupně dovodil svou příslušnost a rozhodoval podle rakouského hmotného práva. Protože žalobkyně znala osobu škůdce i výši škody již pět let předtím, než žalobu u českého soudu podala, uznal soud námitku promlčení, neboť promlčecí doba byla v těchto případech podle rakouského práva tříletá. Nic na tom podle Nejvyššího soudu neměnila ani skutečnost, že žalobkyně poukazovala na to, že podle jiného ustanovení rakouského práva je promlčecí doba třicetiletá v případě, že jde o promlčení práva přiznaného pravomocným rozhodnutím. V tomto případě však, protože nebyly splněny podmínky pro uznání rakouského platebního rozkazu v České republice, se na toto rakouské rozhodnutí z hlediska českého práva hledělo jako by vůbec nebylo vydáno (nebyla zde ani překážka věci rozsouzené); nebylo tak dle názoru Nejvyššího soudu možné ani použít ustanovení o zmíněné třicetileté promlčecí době, a podle něj dovodit, že by žaloba u českého soudu byla podána včas.

Se závěrem Nejvyššího soudu, že k aplikaci rakouské hmotněprávní normy týkající se promlčení pravomocného rozhodnutí lze přistoupit jen v případě, že právo ČR takové rozhodnutí jako pravomocné uzná, nesouhlasím, protože daná norma se má aplikovat tak, jak by ji vykládal soud v jejím státě. V tomto případě se jedná o aplikaci cizího hmotného práva, nikoliv o otázku uznání cizího rozhodnutí. Nicméně tento aspekt rozhodnutí NS není pro předmět tohoto příspěvku zásadní, důležité je, že NS souhlasil s tím, že v případě posouzení případu podle rakouského hmotného práva je nutné rovněž aplikovat ustanovení rakouského právního řádu, pokud jde o otázku promlčení nároku, a to i soudně přiznaného. Takový nárok tedy nebude posuzován podle českého právního řádu, ale podle toho právního řádu, kterým se řídil základní hmotněprávní vztah, a tedy i právo, jež je předmětem promlčení. Nejvyšší soud tento závěr učinil implicitně, když posuzoval pouze okolnost, zda na promlčení nároku použije ustanovení rakouských hmotněprávních předpisů, které stanoví obecnou tříletou nebo třicetiletou (pro soudně přiznané nároky) promlčecí dobu. Nejvyšší soud tedy dovodil použití hmotněprávního předpisu toho státu, podle jehož právního řádu se posuzuje hlavní právní vztah, který byl předmětem dotčeného rozhodnutí.

Třebaže citované rozhodnutí NS se daného problému nedotýká přímo, odpověď, kterou dává, je zcela v souladu s teoretickým rozbohem učiněným výše. Plyne tedy z toho závěr, že promlčení (tedy konkrétně např. otázka délky promlčecí lhůty) práv přiznaných pravomocným rozhodnutím se posoudí podle práva toho státu, podle jehož hmotného práva bylo předmětné rozhodnutí vydáno.

Nelze tedy ze skutečnosti, že se cizímu rozhodnutí přiznávají stejné právní účinky jako rozhodnutí českému, dovozovat, že by se na otázku promlčení měla použít ustanovení OZ o promlčení práv přiznaných pravomocným rozsudkem, konkrétně tedy § 640 OZ. České právo (a tedy i OZ) se totiž na tuto otázku použije jen v případě, kdy by bylo právem rozhodným pro daný vztah. Z toho zároveň plyne, že dokonce i v případě, kdy rozhodnutí českého soudu není vydáno podle českého ale cizího práva, nepoužije se pro otázku promlčení práv jím přiznaných český OZ, ale příslušné cizí právo, podle něhož soud rozhodl. Ne na každý rozsudek vydaný českým soudem se tak použijí ustanovení občanského práva o promlčení soudně přiznaných nároků, ale pouze na ty rozsudky, které budou vydány podle českého práva jako práva rozhodného.

JUDr. Petr Bříza, LL.M., Ph.D.,
advokát, rozhodce, zapsaný mediátor

[Bříza & Trubač, s.r.o., advokátní kancelář](#)

Klimentská 1216/46
110 00 Praha 1

Tel.: +420 777 601 114
e-mail: info@brizatrubac.cz

[1] VAŠKE, V. Uznání a výkon cizích rozhodnutí v České republice. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2007, str. 428.

[2] Srov. § 46 ZMPS, čl. 12 odst. 1 písm. d) Nařízení Řím I, čl. 15 písm. h) Nařízení Řím II.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů , judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [DEAL MONITOR](#)
- [Tři dekády v advokacii a otevřený pohled na to, co profesi i justici nejvíc škodí](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Vybrané otázky poskytování zdravotních služeb na dálku](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [„Za každou kauzou je živý příběh“](#)
- [Ombudsman na Maltě - základní parametry a role. A v čem bychom se mohli poučit i my v Česku?](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [DEAL MONITOR](#)
- [Rozhovor s JUDr. Veronikou Janoušek Rudolfovou, samostatnou advokátkou specializující se na sportovní právo](#)
- [DEAL MONITOR](#)